

Kako planirati kvalitetne a zanimljivije vrtiće?

Zašto je razvoj strategije predškolskog odgoja nužan preduvjet za razvoj djelatnosti i ekonomično provođenje razvojnih programa prema kojima će se planirati i projektirati dječji vrtići, govori se u članku arhitekata Davora i Bernarde Silov.

**Bernarda Silov, dipl. ing. arh
i Davor Silov, dipl. ing. arh**

Nastavak članka iz prošlog broja

Potrebe za izgradnjom novih dječjih vrtića

Točne potrebe bit će jasne tek kad se napravi Strategija i kada se prikupe potrebni podaci.

- Ovisno o demografskim podacima, sadašnjoj i planiranoj gustoći stanovništva, poslovnim centrima itd., te projekciji budućnosti pojedinog kvarta, mjesta, grada, županije, regije i države, uvidjeti točan broj postojećih i broj potrebnih dječjih vrtića.
- Kritički revalorizirati postojeće izgrađene dječje vrtiće i odlučiti o njihovoj razini uporabljivosti, odnosno o tome zadovoljavaju li sada i hoće li u budućnosti zadovoljavati uvjete rada.

Sumiranjem prve dvije točke može se napokon izraziti točna potreba za dječjim vrtićima u svakom mjestu, gradu, pa i u

cijeloj Hrvatskoj za sljedećih 20 godina! Nakon toga moguće je napraviti i ekonomsku projekciju – koliko bi bilo potrebno novca za sve. To je temelj za ekonomično građenje jer se bitne uštede mogu ostvariti samo na velikim količinama i pametnom planiranju.

Financiranje izgradnje dječjih vrtića

Dječji vrtići tipološki su i morfološki iznimno zanimljiv zadatak za promišljanje arhitektima. Predstavljaju izazov kreiranja forme, opne, unutarnjeg i vanjskog prostora, primjene zanimljivih materijala i boja, a sve kroz didaktičku prizmu. Prostori koje arhitekt zamišlja projektirajući dječji vrtić moraju biti kreirani s puno pažnje i s visokom razinom izvedbe, pa financijski plan mora biti jako dobro razrađen kako ne bi došlo do prekoračenja ili do redukcije u izvedbi.

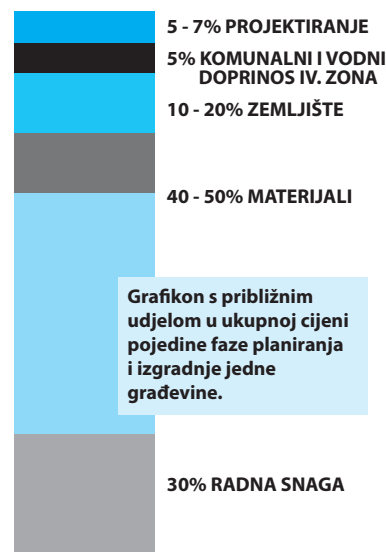
Cijena izgradnje dječjeg vrtića, kao i cijena bilo koje druge građevine, ovisi o stupnju složenosti. Najčešće se radi o relativno jednostavnim konstrukcijama nosivih zidova ili stupova niske katnosti s kosim ili ravnim krovovima, ekonomičnim oblogama i sl. Materijal od kojeg vrtić može biti izgrađen najčešće je opeka i beton, a možemo planirati i s drvenim i čeličnim konstrukcijama, što je kod nas, nažalost rijetkost.

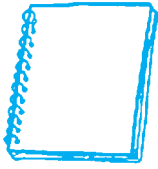
Cijenu izgradnje građevine čine:

- projektna dokumentacija
- komunalni i vodni doprinos

- zemljište
  - materijali – uključujući instalacije
  - radna snaga – uključujući instalacije.
- Napomena: opremanje i održavanje vrtića također je potrebno strateški promatrati.*

- Uključivanje Hrvatskog dizajnerskog društva – produkt dizajna u nadogradnju postojeće proizvodnje namještaja programskim smjernicama za opremanje vrtića rezultiralo bi kvalitetnom i maštovitom vrtićkom vanjskom i unutarnjom opremom.
- O održavanju je neophodno razmišljati u programima kao o jedinstvenom modelu koji se odnosi na pojedini grad ili mrežu općina kako bi se na samom početku projektiranja uvođenjem različitih samoodrživih koncepata (potrošnje struje, vode, grijanja, klimatizacije, recikliranja) uvelike smanjili troškovi održavanja građevina i njihova trajnost.

pripremili smo i/ili preveli za vas

Prototip spužva - namještaja za djecu 'BARETONCI': To su foteljice za svakodnevnu igru ili za osamu. Prepolovljena kocka od spužve razdvaja se u dva elementa - foteljice, a raznim kombinacijama postaje i element za gradnju dječjih skrovišta u unutarnjem prostoru. Projekt ATMOSFERA - 2004. godine

Postojeće stanje u izgradnji dječjih vrtića

Način na koji se danas grade dječji vrtići nije dovoljno ekonomičan i jednostavan s obzirom na to da ne postoji izražen točan ukupan broj potreba, pa tako ni točne količine. Kao što se vidi iz grafikona – najviše koštaju materijal i radna snaga.

Z amislimo da istovremeno gradimo deset dječjih vrtića i da imamo s proizvođačima građevinskog materijala (opeke, betona, drva, parketa, itd.) ugovor o isporuci materijala s popustima s obzirom na količinu, naprimjer – deset vrtića, a ne na jedan. Ekonomičnošću i pametnom strategijom mogli bismo za isti novac koji sada trošimo za određeni broj vrtića sagraditi i pokoji vrtić više ili puno bolje opremiti buduće vrtiće. Neorganiziranost i nedostatak strategije u tom sektoru košta nas puno. Nužno je uložiti novac u projektiranje i planiranje 'idealnih prostornih modela dječjih vrtića' – to najmanje košta, a osnovni je preduvjet kvalitete. Gradovi su u velikoj prednosti pred privatnim investitorima jer pri izgradnji 'ne moraju'

platiti komunalni doprinos, a najčešće je i zemljište u njihovom vlasništvu.

Javno – privatno partnerstvo je budući model koji također mora biti razmotren i uvršten kao dio realizacije *Strategije predškolskog odgoja*.

Privatne inicijative

Svjedoci smo toga da privatni dječji vrtići i igraonice nisu najčešće kreirani prema pravilima struke, štoviše – neki uopće ne zadovoljavaju standarde koje propisuje pedagoška, medicinska i arhitektonska struka. Kako potaknuti privatne investitore da izgrade barem normalne ako već ne napredne dječje vrtiće? Tko kontrolira takvu izgradnju i koliko je ona u skladu s postojećim pravilnicima (da ne spominjemo buduće)? Koliko i kako je moguće uključiti privatne investitore u izgradnju dječjih vrtića? To je također zadatak

buduće *Strategije*. Potrebno je kritički valorizirati i temeljito pripremiti zakonsku regulativu koja bi zajedno sa *Strategijom* omogućila programski i arhitektonski (prostorni) uzlet tipologije dječji vrtić.

Prostor je najveći resurs Hrvatske

Sagledamo li veličinu prostora Hrvatske uspoređujući ga s brojem stanovnika, nameće se zaključak da je prostorni resurs po glavi stanovnika ili, još bolje, po glavi djeteta golem i postaje nevjerovatno da se u tim omjerima ograničavamo na gradnju vrtića gdje grupe sadrže i do 30 djece i gdje su vanjski prostori vrtića premali, a sve iz razloga što nismo unaprijed odredili pametnu, 'uptodate' preraspodjelu prostora unutar urbanizma (primjer: *Trešnjevka, Sesvete, itd.*) temeljenu na strateškom planiranju i multidisciplinarnim programima.

N aime, strateško planiranje i urbanističko planiranje moraju se koristiti u studijama, analizama ili već gotovim strategijama pojedinih djelatnosti kako bi kvalitetno usmjerili ukupni razvoj i riješili potrebe. Tužan je podatak da sustav predškolskog obrazovanja nema svoju jasnu razvojnu *Strategiju*.

Djecu čeka bolja budućnost u lijepim i kvalitetno osmišljenim i izvedenim prostorima ako multidisciplinarni tim mladih i neopterećenih ljudi što prije napravi korake u smjeru planiranja koje će ostaviti slobodu za projektiranje različitih prostornih formi i tipologija koje će, pak, dovesti do osjećaja za mjeru, kontrolu i samosvijest o vrijednosti prostora te u kasnijem odrastanju djece i ljudi osjećaja širine koji je neophodan kako za samu kreativnost, tako i za percepciju kreativnosti na svim životnim poljima.

www.atmosfera.hr

Bernarda Silov (1974.), dipl. ing. arh, rođ. Dilberović i Davor Silov (1975.), dipl. ing. arh., stvaraju pod imenom ATMOSFERA. Zajedno žive i rade u Zagrebu. Bernarda je diplomirala 1999., a Davor 2004. Članovi su Udruženja hrvatskih arhitekata. Vlasnici su arhitektonskog ureda.